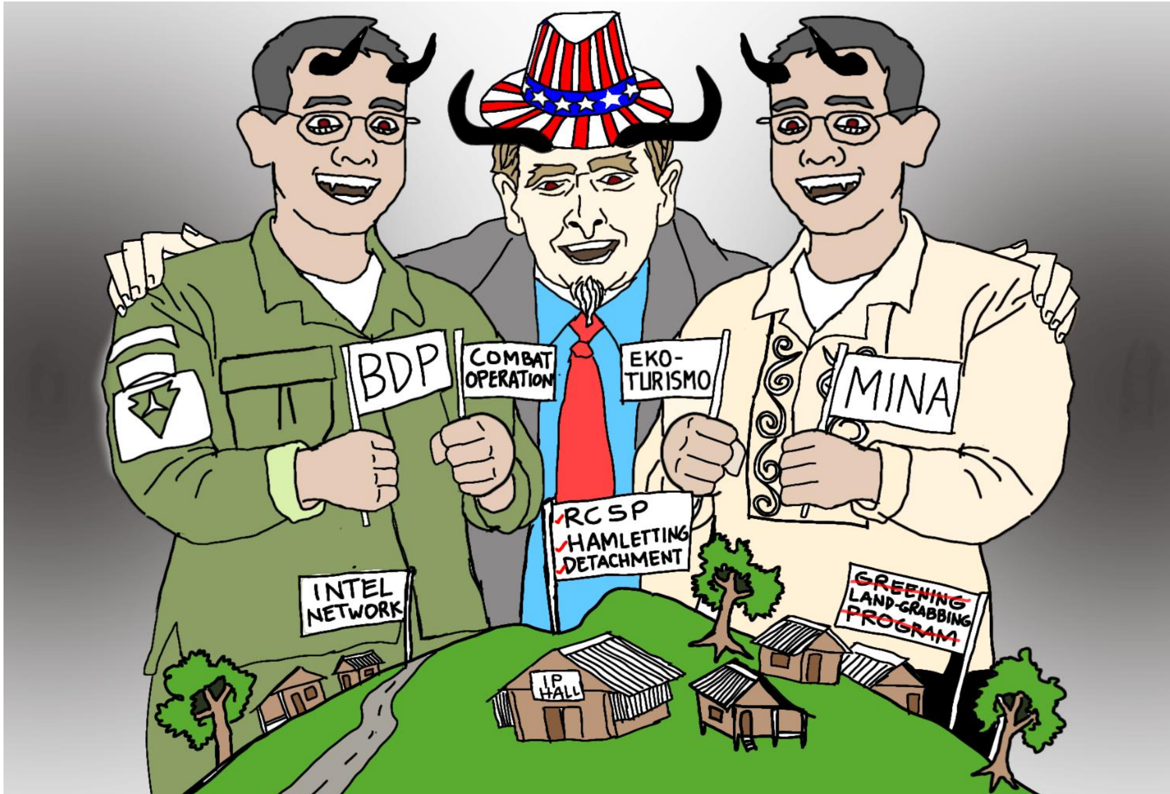
Ang NGUROB
OPISYAL NGA PAHAYAGAN SANG ROMEO NANTA COMMAND - NEW PEOPLE'S ARMY
SOUTH CENTRAL NEGROS GUERRILLA FRONT
JULY - SEPTEMBER 2025

EDITORYAL:

IBUYAGYAG KAG BATUKAN ANG NAGALALA NGA PASISMO KAG NEOLIBERAL NGA MGA PAGPANG-ATAKE SA SOUTH CENTRAL NEGROS

Padayon ang pagpang-atake sa mga tumandok, mangunguma, kag mga mamumugon sa uma sa South Central Negros sang wala kalooy nga magkatimbang nga pasismo kag neoliberalismo. Sa ngalan sang 'paglambo' kag 'pangabuhian' nga mga proyekto nga nagserbe sa ekonomikanhon kag politikanhong interes sa imperyalismo upod man sang iya mga kahimbon nga mga lokal nga komprador-agalong mayduta, sistematikong ginaatake ang mga dutang kabilin, mga uma, kag mga komunidad. Samtang, ang mga pumuluyo napilitan nga mag-antus sa kagutom ukon mangin biktima sang pagpamatay sang mersenaryong 94th IB sang AFP nga ginagamit nga instrumento sang puno sang korapsyon nga mga iskema, nga athag nga nagapanglapas sang tawhanong kinamatarung, bisan sang laye sa gyera kabaylo sang kwarta.

Ginatarget sang mga dumuluong kag lokal nga mga kompanya ang mga barangay sa nabukiran nga bahin nga abunda sang dunang manggad. Agud mapadasig ang ila negosyo, ginamobilisa man nila ang tropa sang 94th IB sa pag *'clear'* sa lugar nga ginapatihan nga may presensya sang NPA, samtang nagapang-rekrut sang mga aset kag dugang nga pwersa *(force multiplier),* kag ginapilit man nga ipatulon sa mga pumuluyo ang interes sa ila amo sa bisan ano nga pamaagi. Sa madamo nga tion, ginatarget sini ang mga sibilyan — lakip na ang kababainhan kag kabataan — sa ila pagpamahug paagi sang *'redtagging',* ilegal nga pag-aresto, pilit nga pagpa *'surrender',* pagpaminoro, kag pagpamatay. Nagapadayon ang *'de facto martial law'* sa lugar kon diin nagakahadlok man ang pumuluyo para sa ila seguridad kag ila pangabuhian.

Nagadamo man ang mga dalagkong proyekto nga kalsada sa mga syudad sang Himamaylan kag Kabankalan City, halin sang Negros Occidental pakagto sa Negros Oriental. Samtang ginapakete ini nga 'makahatag sang benepisyo sa publiko,' indi na lipod sa tanan nga puno ini sang korapsyon kag anomalya. Dugang diri, mga iskema ini agud mapahapos ang pagsulod kag pag-establisar sang mga dalagkuan nga mga proyekto nga makahalit sang kinaiyahan kaangay sang mina kag kwari, komersyal nga mga plantasyon, kag kuno mga *'green energy projects.'*

Bisan pa nga ginputos sang mga rosas ang malain nga intensyon sang nagaharing sahi, indi na matiplang ang mga pumuluyo bangud ginaabaga na nila ang mga konsekwensya sini. Ang mga magagmay nga uma sang humay, tubo, saging, mais, pastuhan, bisan ang kalatian kag protektado nga mga erya ginhigop na sang mga negosyo kag politiko. Bisan ang mga *CLOA (Certificate of Land Ownership Award)* wala na ginkilala agud mapaboran ang ini nga mga proyekto. Ang neoliberal nga opensiba sang US-Marcos II nga rehimen sa isla sang Negros sigurado nga magadala sang katalagman sa kinaiyahan kag sa

sa pumuluyo.

Dugang diri, nagapaseguro man ang mga militar sang interes sa nagaharing sahi, ginabantayan ang ila mga ekwepo kag mga propyedad nga nakuha nila sa ilegal nga paagi kag nagserbe man sila nga mga mersenaryong manugpatay batok sa mga nagapamalabag sini. Naglapta man ang mga tropa militar sa mga komunidad kag malapit sa mga pampubliko kag pribadong mga proyekto agud iseguro ang pagpatuman sini bisan wala man sang pahanugot sa mga residente. Agud ipadayon ang ila propaganda nga *'dismantled na ang larangang gerilya'* nga wala man sang pamatuod, ginapasulod nila ang mapaniplang nga mga *Barangay Development Projects (BDPs)* sang *NTF-ELCAC* isip pagtabon sa nagapadayon nga pagpangharas batok sa pumuluyo.

Ang neoliberalismo kag pasismo, duha ini ka nawong sang isa ka sensilyo. Ang desperasyon sang imperyalismo nga makaguwa sa iya lulubngan nga siya man mismo ang nagkalot nagakinahanglan man sang brutal nga kusog kag pagkasakon. Mapangibabawan lang ang sini nga sistematikong pagpang-atake paagi sa kolektibong paghimakas sang mga ginapigos, sa pagpamuno sang Partido Komunista.

Kinahanglan nga ibuyagyag sa publiko paagi sa midya kag *social media* ang mga krimen sang 94th IB. Nagakadapat nga wala untat ang pagmobilisa sang mga tribu sang mga tumandok, asosasyon sang mga mangunguma kag iban pa nga mga organisasyon agud kondenahon ang lapnagon nga bayolasyon sang tawhanong kinamatarung nga ginkomiter sang pwersa sa estado, kag pasakaan man ini sang mga kaso. Ang paghipos kag kahadlok nagapabor lang sa mga nagapamigos.

Panahon na nga ipabuyagyag ang ila kabangis, kag ipakita nga sila ang matuod-tuod nga mga terorista. Ang mga grupo sang tigpangapin sang tawhanon nga kinamatarung, taong- simbahan, mga tigpangapin sa kinaiyahan, akademya, kag iban pa nga propesyonal dapat man i-engganyo agud mapalapad kag mapadalom ang nagahiliugyon nga prente batuk sa impunidad.

Ang *New People's Army (NPA)* sa larangan gerilya dapat ara sa atubang sa sini nga paghimakas. Bilang manipestasyon sang batakang alyansa sang mga mangunguma kag mamumugon kag ang nagapanguna nga hinagiban sang Partido batuk sa imperyalismo, pyudalismo, kag burukratika- kapitalismo, dapat padayon nga magsulong sa konteksto kag leksyon sang ika-tatlong kahublagan pagpanadlong ang integrado nga hilikuton sang armadong paghimakas, rebolusyonaryong agraryo, kag pagtukod sang baseng masa.

Ang mga yunit sang NPA dapat wala kakapoy nga magsulong sang lapnagon kag sinsin nga pakig-away gerilya base sa mas nagalapad kag mas nagadalom nga baseng masa. Sa ginapunting pa, dapat mapangimbabawan ang kahuyangan sang *self-constriction* paagi sa pagpalapad sang erya kag pag-organisa sang mas populisado nga mga komunidad sa mga bukid kag kapatagan. Bangud ang *neoliberal* nga mga proyekto nagapalapad halin sa syudad pakadto sa kabukiran, sigurado nga ang masa mangin bukas kag malipay sa pag-abot sang ila Pulang Hukbo kag magapakig-away

Kinahanglan man nga ipatuman ang mga taktikal nga opensiba kag espesyal nga mga punitibong aksyon batok sa mga yunit sang militar, mga *asset* kag mga traydor sa rebolusyon nga ila ginagamit, kag sa mga magun-ubon nga mga operasyon nga wala nagakilala sang awtoridad sang Demokratiko nga Gobyerno sang Pumuluyo. Nagakadapat man ang pag-establisar sa mga yunit milisya kag *self-defense corps* sa prente agud buligan ang mga pultaym nga mga pulang hangaway sa mga operasyon militar kag sa hilikuton masa.

Padayon nga magsulong ang Demokratiko nga Rebolusyon sang Pumuluyo samtang ang Partido, ang NPA, kag ang Nagahiliugyong Prente nagapalapad kag nagakonsolida sang iya hanay. Mabawi ang mga kapyerdehan samtang hugot nga naga-ugat ang kahublagan pagpanadlong. Sa baylo, ang neoliberal kag pasista nga atake sang US-Marcos II nga rehimen magamuklat, maga-organisa, kag maga-mobilisa sang kadam-an sa pumuluyo sang South Central Negros. Ang pagkamakatarunganon sa pangmalawigon nga inaway banwa mas nagatingkad sa tunga sang kabangis sang pagpang-atake sang reaksyonaryo nga sistema. Paagi sini, mas madamo pa ang maagda nga magsulod kag mag-upod sang armadong rebolusyon.

Liwat nga ginapaguwa ang "ANG NGUROB" opisyal nga pahayagan sang Romeo Nanta Command - NPA South Central Negros Guerrilla Front, matapos nga nauntat ang pagpaguwa sini.

Ginaagda ang tanan nga maghatag sang kontribusyon sa pormang binalaybay, kanta, drawing, kag iban pa.

Giawhag man ang mga tigbasa nga magpadangat sang komentaryo, sugyot, puna, o opinyon para sa dugang pagpalambo sa aton opisyal nga pahayagan.

Pwede ninyo ini ipadala pinaagi sa aton email address: **andresbnfc@proton.me**

MGA KAUNDAN

- EDITORYAL: IBUYAGYAG KAG BATUKAN ANG NAGALALA NGA PASISMO KAG NEOLIBERAL NGA MGA PAGPANG-ATAKE SA SOUTH CENTRAL NEGROS
- AKSYON MILITAR GINLUNSAR SANG ROMEO NANTA COMMAND-NPA BATOK SA BERDUGONG 94TH IB KAG MGA MAY UTANG NGA DUGO
- 94TH IB NAGATERORISA SANG MGA KOMUNIDAD SA SOUTH CENTRAL NEGROS
- DEKLARASYON SANG 3RD ID, PAGBUKAS SA ISLA SANG NEGROS SA MGA MAKI-DUMULUONG NGA MGA PROYEKTO
- PAGSUG-ALAW SA KOMEMORASYON SANG ML, PAGPASABAT SANG MGA KAWATAN SA KABAN SANG PUMULUYO
- DALAN PAKADTO SA KATALAGMAN: ANG HULGA SA DUTANG KABILIN SA SOUTH CENTRAL NEGROS
- REBOLUSYONARYONG KULTURA

AKSYON MILITAR GINLUNSAR SANG ROMEO NANTA COMMAND - NPA BATOK SA BERDUGONG 94th IB KAG MGA MAY UTANG NGA DUGO

Nahuy-an ang bilog *Armed Forces of the Philippines,* partikular na ang *3rd Infantry Division,* sa ila deklarasyon nga wala na sang aktibong larangang gerilya sa Negros sang sunod-sunod nga ginlunsar sang lain-lain nga larangan sa isla ang mga punitibo kag atritibong mga aksyon militar.

Sa South Central Negros, madinalag-on nga nalunsar sang isa ka yunit sa Romeo Nanta Command - NPA ang ambush batok sa mga naga-operasyon nga tropa sang 94th IB kag *CAFGU* upod ang mga traydor sa rebolusyon sa Sityo Balao, Brgy. Carol-an, Kabankalan City. Natabo ang opensiba mga 4:00 sang hapon sadtong Setyembre 4, 2025 nga nagresulta sa 1 ka patay kag 4 ka pilason sa hanay sa kaaway, sandig sa ulihing report. Lakip man sa pilason ang supog nga traydor nga nangin aktibong *CAFGU,* nga si Rejie "Camille" Palata.

Sa kahuy-anan nga naagum sang amo nga militar, patarasak ini nga nagpinalupok sang halos malapit 2 ka oras sa bisan diin nga direksyon lakip na sa mga kabalayan nga nagtuga sang kahadlok kag pagbakwit sang 480 indibidwal sa 116 ka bubong sa tatlo ka magkatambi nga Sityo: Palawis, Balao, kag Alambihod, tanan sakop sang Brgy. Carol-an, Kabankalan city. Sa pihak sini tanan, tawhay nga nakamaniobra ang tropa sang RNC-NPA.

Samtang, sa Sityo Dinacupan, Brgy. Lag-it, Tayasan, ginpakanaugan sang silot kamatayon si Tata Balasabas nga anay residente sang Sityo Pisok, Brgy. Buenavista, Himamaylan City. Siya man ang nangunang suspek nga nagpa-reyd kag nagpapatay sa mag-asawang si Jolina "Ka Chloe" Martinez kag Marjon "Ka Mark" Encancion sadtong Agosto 26, 2024 nga iya man mga silingan. Katapo man sa Partido sa lokalidad ang mga biktima kag nakaagi man sa pagsulod sa NPA apang dugay na sila nga nagpahuway.

Sa banwa naman sa Binalbagan, partikular sa Sityo Medel, Carabalan, ginsunog sang mga pulang hangaway ang 2 ka *dump truck* kag 1 *backhoe* nga ginpanag-iyahan ni Barangay Captain Mildred Titular nga nagbalor sang 11 milyon. Gingamit ini sa operasyong kwari sa amo nga lugar. Malawig na nga problema sa pumuluyo ang nasambit nga kwari bangud sa iya halit sa Paniplan River. Magluwas sini, naapektuhan man sini ang pangabuhian sa mga mangunguma kag mga mamumugon sa lugar. Nagpakita ang ini nga tikang sa RNC-NPA nga ang interes sa malapad nga masa man ang ginauna sang mga pulang hangaway kag tampad man ini sa pag-alagad sa pumuluyo.

Dugang diri, ini nga mga taktikal nga opensiba ang konkretong sabat sang NPA sa masobra 3 ka bulan na nga pagterorisa sang tropa sang 94th IB kag CAFGU upod sa mga traydor sa rebolusyon sa bukiron nga bahin sa syudad sang Himamaylan kag Kabankalan. Nagserbe man ini nga paandam sa mga traydor sa rebolusyon nga bisan diin pa sila, magtinguha man ang mga pulang hukbo nga mahatagan sang hustisya ang ila mga biktima.

Pamatuod ini tanan nga ang lupok sang armas sang mga pulang hangaway ang magahatag sang hustisya sosyal kag magahilway sang bilog pumuluyo.

94TH IB NAGATERORISA SANG MGA KOMUNIDAD SA SOUTH CENTRAL NEGROS

Sadtong Mayo 2025, ginpakanaog sang reaksyonaryong estado ang pagpatuman sang *National Action Plan for Unity, Peace, and Development* ukon *NAP-UPD* isip kampanya kontra-insurhensya paagi sa Memo Circular No. 83. Kaangay lang ini sa mga nanligad nga mga oplan sang mga nangin Presidente sang Pilipinas nga sa esensya pagpahipos sa mga pumuluyong nagahimakas para sa ila tawhanong kinamatarung.

Sa South Central Negros, natala ang 11 ka kaso sang pagpanglapas sang tawhanong kinamatarung nga may 13 ka biktima sa ikatulo nga kwarto sini nga tuig.

Matapos ang gintigayon nga ambush sang NPA sa Sityo Balao, Brgy. Carol-an, Kabankalan City, ginransak sa mga tropa sang mga militar ang balay sa mag-asawa nga Ceriaco kag Elbeth Capili. Ginkuha sa ila ang usa ka *smartphone* kag tubtub subong, wala na ini gin-uli sa mga abusadong militar. Natabo ang insidente sadtong Setyembre 29.

Sadtong Setyembre 1, ginkastigo sang 94th IB ang duha ka sibilyan nga mga mangunguma nga naga-inom sa ila puluy-an sa Sityo Ompokon, Brgy. Buenavista, Himamaylan City. Nakilal-an ang mga biktima nga sanday Bandre Mahinay kag alyas Jerin. Samtang, si Dolon "Suyo/Ben" Andres ang gintudlo nga suspek, nga isa ka masupog nga traydor sa rebolusyon. Dugang diri, ginpilit man nga pa-bakwiton sang amo gihapon nga pasistang tropa ang mga pumuluyo sini nga lugar kag ginpahug sila nga ipaidalom sang *'NO MAN'S LAND'* ang ila komunidad. Nakibot man ang mga pumuluyo sa sini nga deklarasyon bangud wala man nagkalatabo nga engkwentro sa lugar ukon bisan ano nga igong basehan para ipatuman ini.

Sa Sityo Bigo, Brgy. Oringao, Kabankalan City, ginsakay sang HILUX si Renante Endonilia, 31 anyos, sang duha ka naka-bonnet nga tawo sadtong Agosto 21. Ginpaidalom siya sang interogasyon kag ginpahug nga patyon ang iya asawa kag duha ka anak kon indi mag-ako nga siya ang nagadul-ong kag nagasugat sang mga NPA. Ang iya naman iloy gipasibangdan nga amo ang tigdegamo sang pagkaon sa mga hangaway.

Sa lain pa nga insidente sadtong Agosto 20, gintayaan sang armas si Bukloy Tagini sang tropa sang 94th IB sang nagbalibad ini nga mag-inom sang makahulubog nga ilimnon. Ginpilit man siya sa tropa militar nga paimnon agud kuno makapanugid sa iya nabal-an angot sa mga NPA. Matapos nga mabuyagyag ang ila kalakasan, ginpatawag man siya sa detatsment sang sunod nga adlaw, Agosto 22.

Samtang si Jojo Villadares nga taga Sityo Kalangkang, Brgy. Buenavista , Himamaylan City, pasulit-sulit nga ginpatawag sa Proper Kabankalan sa isa ka nagpakilala nga pulis halin sang *Bacolod Police Regional Office 6.* Biktima man si Villadares sa pagpang-ipit sangpasistang mga tropa gamit ang *surrenderee* nga si Bantol "Koling" Pacolanang.

Sadtong Hulyo 12, gamit ang mga *surrenderees* nga traydor sa rebolusyon, ginharas sang 94th IB ang mag-asawa nga sanday Jolibert kag Rica Basilio nga residente sang Sityo Cabagal, Brgy. Buenavista, Himamaylan City. Magluwas sa pagkumpiska sa ila mga *cellphones,* ginhambalan man sila sang mga berdugo nga patyon kon indi sila mag-*surrender* kag magkooperar sa mga militar.

MGA PAHAYAG SA RNC-NPA

DEKLARASYON SANG 3RD ID, PAGBUKAS SA ISLA SANG NEGROS SA MGA MAKI-DUMULUONG NGA MGA PROYEKTO

Nagadamgo sang ugtong tutok si Maj. Gen. Michael Samson sang ginbuhian niya ang mga tinaga nga *"wala na sang aktibong larangang gerilya sa isla sang Negros."* Kaangay lang ini nga nagahambal nga daw wala na sang kapigaduhon kag kagutom sa isla sang Negros.

Madumduman nga sang nanligad tuig pa pasulit-sulit nga nagahambal ang 3rd ID kumander nga dugmukon na ini ang armadong paghimakas sa isla apang nagakadunlan ini sang iya kaugalingon nga tinaga sang may mga aksyon militar nga ginalunsar ang mga yunit sang NPA sa isla sa idalom sa iya pagpamuno.

Nagapakita man ini sang kakulangan sang pag-intsindi sang ano ang ugat sang armadong paghimakas indi lang sa isla kundi sa bilog pungsod Pilipinas nga amo ang kawad-on sang duta sang mangunguma, pungsodnon nga industriyalisasyon, implasyon, manubo nga sweldo kag kakulangon sang benipisyo kag iban pa nga problema dala sang mala-kolonyal kag mala-pyudal nga sistema sang pungsod.

Sa likod sang mga pagparada sang ila kuno mga kadalag-an sa naglabay nga tuig kag subong nga deklarasyon amo ang pagtabon sang matuod sini nga katuyuan — ang pagbukas sang isla sang mga maki-dumuluong nga proyekto para sa interes sang mga imperyalistang pungsod kag mga kahimbon sini nga lokal nga mga agalon may-duta kag burukrata. Sa pihak sang daw plaka ini nga gubaon nga nagawakal, baliskad ang nagkalatabo sa kabukiran sa isla. Wala untat nga militarisasyon kag indi matago nga mga pagpanglapas sa tawhanon nga kinamatarung ang nagakalatabo tubtob subong sang ginpakanaog sini ang *National Action Plan for Unity, Peace, and Development (NAP-UPD)* nga wala man kinatuhay sang mga nanligad nga mga kontra-rebolusyonaryong kampanya sa reaksyonaryong estado.

Wala man sang nagbuhin sang anum sini ka batalyon nga nakadistino dugang pa ang mga espesyal nga yunit sang *Scout Ranger* kag *Division Recon Units* sini nga pamatuod nga ginakabig gihapon nila nga hulga ang armadong paghimakas sa isla.

Partikular sa South Sentral Negros, halos 4 ka bulan na nga naga-operasyon ang nagabulos-bulos nga tropa sang 94th IB upod ang *CAFGU* kag mga *'surrenderees'* sa mga nabukid nga bahin sang Brgy. Buenavista, Mahalang kag Carabalan, Himamaylan City, sa sakop sang Santol kag Amontay, Binalbagan kag sa Brgy. Orong, Oringao kag Tan-awan, Kabankalan City. Gin-okupar sini ang mga pang-sibilyan nga mga institusyon kaangay sang barangay hall, komunidad, kabalayan, eskwelahan, kag simbahan nga nagatuga sang kahadlok sa mga pumuluyo sa nasambit nga lugar.

May mga nataho man nga mga kaso sang pagkastigo, ilegal nga detensyon kag interogasyon, pato-pato nga kaso, *red-tagging,* kag pagpamatay nga ginkomiter sang 94th IB sa tuyo nga ma-kakuha sang impormasyon angot sa mga ginalagas nila nga mga yunit sang NPA kag masami ginapasibangdan man ang mga biktima nga may angot sa mga pulang hukbo.

Ang mga nasambit man nga mga lugar ang may madamuan nga kontra-pumuluyo nga mga proyekto nga magatabog sang mangunguma nga tumandok sa lugar kag magaguba sang ila pangabuhian. Halimbawa sini, padayon ang pag-opereyt sang mapaniplangon nga *'Greening Program'* sa *UPC Bionergy PH Industrial Park II Corp.* sa liboan ka ektarya nga kadutaan sa magkatambi nga mga barangay sang Binalbagan kag Himamaylan City. Ara man ang *City Zoning Project* sang Kabankalan City nga pagpaidalom sang *'land use conversion'* sang gatusan ka ektarya nga katubuhan kag talamnan pakagto sang *'residential'* kag *'real estate'* nga proyekto. Dugang man diri ang pagpatukod sang *P12 Billion tunnel road* kag ang *Upland expressway* sa Himamaylan pakadto Tayasan kag Kabankalan City ngamagadislokar sang mga IPs sa lugar kag magasulod sang mga minahan nga ginpanag-iyahan sang mga dumuluong.

Ini tanan ginapasiguro sang AFP partikular sang 94th IB para sa dalagkoan nga ganansya kabaylo sang kabuhi sang pumuluyo.

Gani, magapadayon ang RNC-NPA sa pagpatuman sang iya mga rebolusyonaryong hilikuton labina sang paglunsar sang mga taktikal nga opensiba batok sa nagaharing sahi kag iya mga makinarya. Bisan san-o man, ang ini nga kahimtangan nagahatag sang paborable nga kondisyon sa pagsulong pa sa mga mabaskog nga paghimakas masa sa bisan ano nga porma kag labina sa armadong paghimakas nga amo ang solong solusyon sa pagrumpag sa nagaharing sistema nga dala sang sarot nga burukrata kapitalismo, pyudalismo kag imperyalismo.

PAGSUG-ALAW SA KOMEMORASYON SA ML, PAGPASABAT SANG MGA KAWATAN SANG KABAN SANG PUMULUYO

Indi lang sa kadalanan magalanog ang tingog sang pumuluyo sa pagsug-alaw sa komemorasyon sang ika-53 ka tuig sang Martial Law , kundi apil na ang mga pumuluyo sa kabukiran nga labing ginahimuslan kag ginapigos.

Ang 14 ka tuig nga pagpaidalom sang pungsod sa laye militar sang panahon ni Marcos Sr. napuno sang kadulom nga ginharian sang pasismo kag korapsyon ang pungsod. Indi malipatan sang mga pumuluyo, ilabina sa mga Negrosanon, ang iya mapintas nga hinimoan. Nakaukit sa kasaysayan ang 70,000 ka pumuluyo nga ilegal nga gindakop, 34,000 ang gintortyur, kag mas o menus 3,200 man ang ginpatay sa diktadurang Marcos. Dugang pa gid sa isip ang mga nagkalamatay bangud sa tuman nga kagutom, resulta sang korapsyon sang pamilyang Marcos kag iya mga kroni. Gani, nabutang man si Ferdinand Marcos Sr. sa *'World's Guinness of Records'* isip presidente nga may pinakadako nga nakorap gikan sa kaban sang pumuluyo.

Ginapanumdum subong sa iya anak nga si Marcos Jr. ang kaangay sini nga dagway sang paghari, sa porma sang nagkagrabe nga pasismo kag nagapanimaho nga korapsyon. Bisan ano pa man nga pagpanghugas-kamot ang ginhimo ni Marcos Jr., indi malimod ang kamatuoran nga siya mismo ang nangunang pasabton sa lapnagon nga korapsyon sa iya rehimen. Siya man ang naga-aprubar sa mga dalagkuan nga pondo para sa *'flood-control projects'* agud makabulsa siya kag iya mga abyan sang binilyon nga kwarta. Ang iya imahe nga kuno 'kontra-korapsyon, pagtabon ini sa iya tikang nga pagkonsolida kag pagpaluhod sa mga burukrata-kapitalista sa pungsod sa iya gahum.

Nag-alisngaw ang baho sang mga opisyal sang reaksyonaryong gobyerno sa wala huya nga pagkamkam sang kwarta kabaylo sang kabuhi sang pumuluyo. Samtang nagalutaw sang manggad ang mga opisyal, nagakalunod man sang baha ang ordinaryong pumuluyo sa kada pag-ulan nga pila na katuig gina-antus.

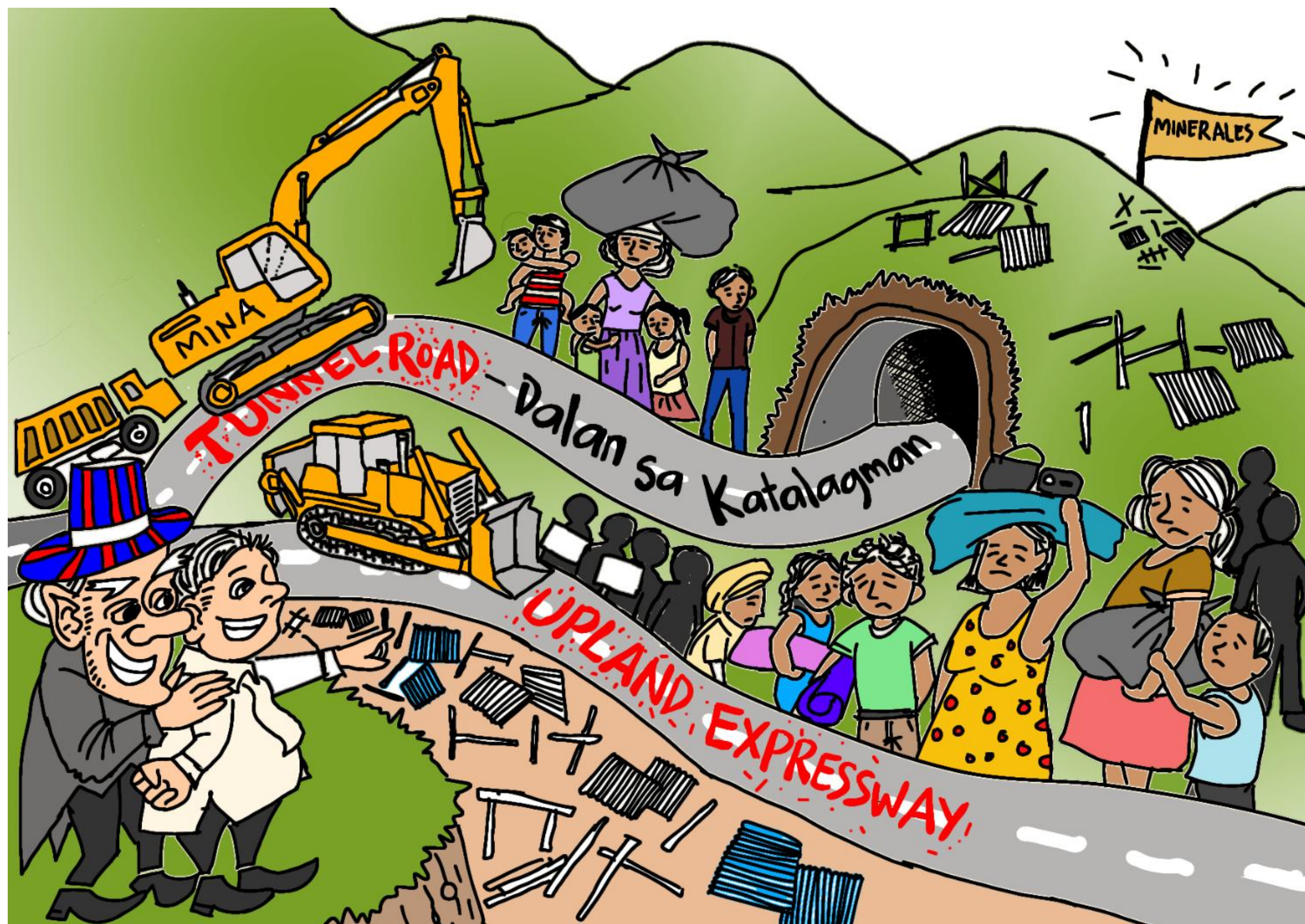
Nagakadapat lang gid pasabton ang mga kawatan sang kwarta sang pumuluyo.Bisanpaman, natural lang ang korapsyon sa isa ka sistema nga ginadominahan sang mga burukrata, dagkong agalon may duta kag dagkong komprador kadungan sang hugot nga uyat sang US sini. Indi lang bastantante ang pipila ka reporma kag pag-ilis sang lider ukon opisyal sang gobyerno nga parihas lang ang kolor kag ara gihapon sa nagaharing hut-ong.

Ang solong solusyon sini ang pagrumpag sa sistemang mala-kolonyal kag mala-pyudal nga sistema, nga nag-ugat sa burukrata-kapitalismo, pyudalismo, kag imperyalismo. Mahimo lang ini pinaagi sa armadong paghimakas. Gani, ang sunod-sunod nga nagkalatabo subong mas magganyat pa sa mas daghang pumuluyo nga mag-uyat sang armas.

Subongman, mas palanugon pa sa mga pulang hangaway ang mga taktikal nga opensiba para pasabton ang armadong makinaryas sang estado nga nangin instrumento sini para sa pagtapna kag pagpahilom sang nagabaha nga pumuluyo nga nagahimakas.

Dalan Pakadto sa Katalagman: Ang Hulga sa Dutang Kabilin sa South Central Negros

Sa pagsulod sang rehimeng US-Marcos Jr. sa iya ika-4 nga tuig sa pagdumala sa pungsod Pilipinas, nagbaha man ang mga neoliberal nga mga atake nga gapakuno-kuno nga mga proyektong para sa kalamboan. Sa isla sang Negros, mas nagtingkad pa gid ini sang napatuman na ang Negros Island Region (NIR). Lakip sa implementasyon sini ang madamo nga puno sang korapsyon nga mga imprastrakturang proyekto nga igatukod sa isla. Ginpadayaw ini sang mga politiko isip ila pagpaninguha nga mapalambo ang ekonomiya kag para man sa paglab-ot kuno sang mga serbisyong sosyal kag programa sa mga nabukiran nga erya. Apang sa likod sang mga ini nga mga promisa nagahagna ang peligrong magahulga sa pangalabuhian sang mga mangunguma nga nagadepende sa duta, kag sang mga pungsodnong minorya nga nagapuyo sa mga dutang kabilin kag nagapangapin sa wala pa natandog nga mga kalatian sa kabukiran.

Sa kasaysayan kag bisan sa kasamtangan, nagserbeng mga maskara sa mga nagaharing sahi kag imperyalistang US ang mga imprastrakturang proyekto agud makasulod sa mga erya nga bugana sang dunang manggad — nga ila man panginpuslan para makaganar sang dalagku nga ginansya. Sa erya sa South Central Negros, madamo nga mga dumuluong nga korporasyon halin sang *'extractive'* nga industriya ang nagahandum nga maangkon ang lugar sang madiskubrehan nila ang mga bukid sini nga madamo sang dunang manggad kaangay sang Mt. Kambantog, Tahod-Ilahas, Kanghamog Alot-alot, kag Cansermon nga ara tanan malapit sa Himamaylan City.

Taas ang listahan sang mga aplikante nga luyag makuha ang ini nga duta. Malas lang nila nga kinahanglan pa sila molusot sang damo nga buho antes sila magmadinalag-on. Magluwas sa indi malingkang nga paghimakas sang mga pumuluyo, budlay man masulod ang interyor nga bahin sa Himamaylan City bangud sang kakulangon sa sementadong kalsada. Gani, si Mayor Raymund Tongson kag ang iya kahimbon ang nangita man sang paagi agud mahagan-hagan ang ini nga problema indi lang para sa mga lokal nga agalon-mayduta kag burukrata kapitalista, kon indi para man sa iya pinalanggang imperyalistang US.

Pagpalambo o Pangpangwarta?

Sang nagpanumpa ang mga bag-ong opisyal sang Himamaylan City sadtong Hunyo 25, 2025, ginpahayag ni Mayor Raymund Tongson nga tutukan niya ang mga proyekto para sa "kalamboan kag imprastruktura" sa iya katapusan nga termino. Agud sugpunan ang nagapadayong proyekto nga kalsada sa Carabalan-Tayasan, gin-anunsyo man niya ang plano nga maghimo sang ₱12-bilyon nga tunnel road halin sa Himamaylan City pakadto sa Tayasan, Negros Oriental. Nagpahayag man siya nga nagsugod na ang diskusyon angot sa proyekto upod ang *National Economic and Development Authority (NEDA*) kag *Department of Public Work and Highways (DPWH).* Gintawag ini ni Tongson nga espesyal nga proyekto nga ila man obrahon upod sa NEDA kag isa ka internasyunal nga kompanya. Dugang diri, ginpabugal ni Tongson ang *upland expressway* nga maga-agi sa mga kabukiran sang Himamaylan padulong sa

Kabankalan Domestic Airport, nga dugay na nga nadelatar.

Apang para sa mga pungsodnong minorya kag mga mangunguma, indi ini para sa kalamboan. Dalan ini pakadto sa mas malala nga pagpanghimulos.

Ang paghimo sang mga sementado nga kalsada sa erya mas magpadasig lang sa pagsulod sang dumuluong nga mga minahan nga kompanya. Ini man ang perpektong pamasangil sa mga ilegal nga mga minahan nga naga-opereyt kag nagapangawkaw sa mga dutang kabilin kag gamay nga parsela sang duta nga ginatikad sa mga mangunguma. Kabangdanan sini nga makontamina ang mga kuhaanan sang tubig sa komunidad kag hiloan sini ang kadutaan nga indi na mapuslan sang mga mangunguma. Ang mga kasapatan nga ila ginpanag-iyahan indi man mabuhi bangud sa makahalalit nga epekto sini.

Labaw sa tanan, ang mga pungsodnong minorya sa lugar , ilabina ang mga Magahat-Bukidnon kag tribung Ituman ang magapanalod sang mga konsekwensya sang *'development aggression'.* Sa Brgy. Buenavista, Himamaylan City, maapektuhan sa proyekto ni Tongson ang gibulubanta nga 70 kapin ka bubong halin sa Sityo Tigbao, Camarine, Asaran, kag Cantupa. Samtang, sa Brgy. Carabalan, ang mga apektadong residente halin sa Sityo Maliko-liko kag Cunalom malab-ot man sa mas o menus 55 ka bubong.

MAS DAKO NGA BABAG SA MGA MAPANGHIMUSLANON

Nagakadapat lang nga i-preparar sang mga masa ang ila kaugalingon sa mga sunod nga mga binulan bangud athag na nga ang ini nga mga neoliberal nga atake magadala lang sang halit sa ila.

Gani, hambal pa ni *Tatay Imong, isa ka residente nga IP sang apektado nga lugar, "magluwas nga kinahanglan namon maarmasan sang igong impormasyon angot sa mga ini nga proyekto, dapat man nga mangin pamilyar kami sa amon mga tawhanong kinamatarung bangud kadungan sang ini nga mga proyekto ang lapnagon kag nagalala nga militarisasyon sa mga komunidad sa kabukiran."

Indi na maisip ang beses nga ang AFP, partikular na ang 94th IB, sa pagpanguna ni Lt. Col. Ziegfred Tayaban, nagserbe man nga mga pribadong militar ukon *goons* sang nagaharing sahi. Ano man ang mangin mando sang ila amo, ila man ini ginapatuman apesar nga mag-abot sa punto nga mag-utas sila sang kabuhi sa inosenteng sibilyan.

"Ang paghipos kag pagpahimuyong magaganyat lang sa mga nagaharing sahi kag ila mga pasistang makinarya nga ipadayon ang ila 'modus operandi'. Gani, importante nga batukan ang bisan ano nga porma sang *'development aggression*' kadungan sa pagpanglapas sang tawhanong kinamatarung," dugang man sa isa ka pamatan-on sa lugar.

Gin-athag man sa mga residente nga indi sila babag sini kon para ini sa matuod nga kalambuan sa lugar, apang bangud ginasalamin lang ini ang interes sang nagaharing sahi kag magadala ini sang bangungot sa kabuhi sang pumuluyo, andam ang mga 'Indigenous Peoples' (IPs) upod ang mga mangunguma sa lugar nga organisahon ang ila hanay kag mobilisahon.

Wala na sang mas dako pa nga babag sa mga burukrata-kapitalista kag mga agalon mayduta kon indi ang kolektibong paghimakas sang mga Negrosanon.

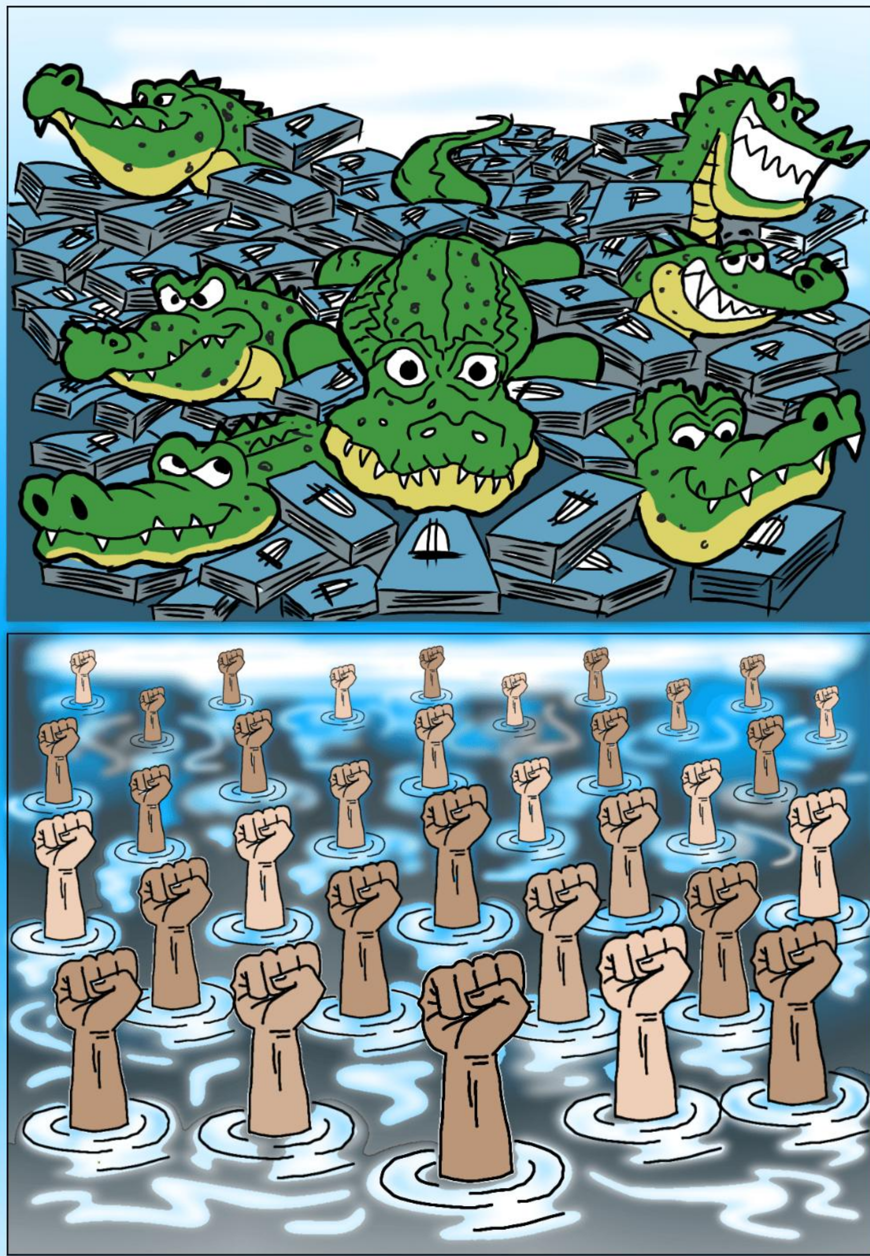
Kadungan sini, naghambal man si Ka Dionesio Magbuelas, ang tagpamaba sang Romeo Nanta Command - NPA sang South Central Negros Guerrilla Front nga maninguha man ang bilog yunit sang NPA nga mapatuman ang iya mga integral nga hilikuton. Maglunsar ini sang mga taktikal nga opensiba batok sa mga kontra-rebolusyonaryo nga mga elemento kag maghatag man sang *'sanction'* sa bisan ano nga entidad nga magahalit sang masang Negrosanon.

"KORAPSYON KAG KABUHI"

Ni Ka Karma

"MGA KABABAYAN KO"

Ni Ka Moran

KORO:

Mga kababayan ko
Dapat nga mabal-an niyo
Ang kwarta ta nga pondo
Gikawat sa gobyerno

I.
Mga buaya, daghan og kwarta
Nagsige katawa, habok ang bulsa,
Ang mga peste dagkong ngisi
Dagkong ngisi ang mga peste

(liwaton ang koro)

II.
Mga katawhan perting sukua
Baha ang dalan sa rallyista
Ang panawagan: kuhaon ang kwarta
Ibalik na among kwarta
Among kwarta ibalik na

(liwaton ang koro)

Unsay himuon kon dili ihatag?
Atong pakusgon
Unsay pakusgon?
Ang rebolusyon!